

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

**Oficialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.**

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din	p
Pri 1 × objavi 1/4 str.	500	—
„ „ „ 1/2 „	250	—
„ „ „ 3/4 „	125	—
„ „ „ 1/8 „	62	50
„ „ „ 1/16 „	31	25

VI. letnik.

V Ljubljani, dne 15. junija 1923.

Štev. 12.

Vsem zadrugam!

V zmislu sklepa, sprejetega na zveznem občnem zboru dne 15. aprila t. l., se bo vršil o priliki ljubljanskega velesejma dne 8. septembra 1923. v Ljubljani

obrtiški shod,

na katerem se bodo obravnavala najbolj pereča stanovska vprašanja.

Vse zadruge se pozivajo, da naznanijo podpisani zvezi do 15. avgusta 1923. svoje predloge za shod.

Na dnevni red shoda so se do sedaj sprejele sledeče točke:

- 1.) Preosnova zakona o zavarovanju delavcev in preosnova obstoječe centralizacije.
- 2.) Izenačenje davkov.
- 3.) Prisilno zavarovanje obrtnikov in njih rodbinskih članov za slučaj bolezni in ostarelosti.
- 4.) Obligatorna uvedba mojstrskih preizkušenj.

Ako hočemo, da bo imelo zborovanje zaželjeni uspeh, moramo pri nameravanih resolucijah sodelovati vsi obrtniki brez razlike. Na zborovanju naj bodo zastopane vse obrtne organizacije, zlasti iz Slovenije!

Vsa natančnejša pojasnila se bodo naznanila zadrugam z dopisi, odnosno potom „Obrtnega Vestnika“.

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani.

Redna javna seja trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dne 5. t. m. se je vršila plenarna seja trgovske in obrtniške zbornice. Sejo je otvoril zbornični predsednik g. Ivan Knez.

Zapisnik zadnje plenarne seje je bil natisnjen in poslan gg. zborničnim članom. Kar se tiče poročil o zborničnem delovanju je zbornično predsedstvo mnenja, da naj bi se ta poročila podajala nekoliko podrobnejše nego zadnja leta in naj bi se podajala za vsako četrtletje. Poročilo za prvo četrtletje letošnjega leta je sestavljeno ter se bo ponatisnjeno doposlalo gg. zborničnim članom, in se čitanje istega v zmislu sklepa združenih odsekov radi preobširnosti opusti.

Zbornični tajnik g. dr. Fran Windischer je podal izčrpno poročilo o pomembnejših akcijah, katere je napravila zbornica glede finančne uprave in davčne zakonodaje sploh. — Zbornične akcije so se tikale davka na

vojne dobičke in posebne pridobnine, med njimi pridobnine, ki zadeva družbe z omejeno zavezo, dalje dohodnine, eksekucijskega postopanja, razgrinjanja davčnih predpisov, predpisnih izkazov, pristojbinskega ekvivalenta, izpremembe sistema za obdačenje piva, dalje davka na poslovni promet, invalidskega davka, izmere občinskih doklad na direktne davke, odmere davka na poslovni promet, odmere vojnega davka javni računodaji zavezanih podjetij, odmere donosnostnega pribitka posebni pridobnini, prevelikega obtoka četrtdinarskih bankovcev ter pomanjkanja gotovine.

Nato je poročevalec g. dr. Windischer referiral o akciji zbornice za ustanovitev popolne borze v Ljubljani.

Poročevalec je opozoril nato na vesti v ljubljanskih novinah, da namerava finančni minister priskrbeti si potrebna večja sredstva z dokladami na obstoječe direktne davke. Ta način linearne povišanja direktnih davkov smatra za jako neugoden za naše gospodarske kroge. Umestno bi bilo zavzeti takoj kakor že lani odločno protivno stališče proti eventualni taki nameri. Upoštevati je treba, da je v Sloveniji davčni sistem jako razvit in poslovanje davčnih uradov točno. Linearno povišanje direktnih davkov zadene vse enako brez upoštevanja individualnih razmer.

Poročilo g. dr. Windischerja je vzela zbornica soglasno z odobravanjem na znanje.

Izvajanjem g. referenta se je priključil zbornični član, g. J. Zadavec, s predlogom, v katerem opozarja na namero finančnega ministra, pokriti višje potrebe potom določenih enakih pribitkov na postoječe direktne davke, ter na veliko nevarnost, ki preti pridobitnim krogom z ozirom na tako linearno povišanje direktnih davkov. Linearno povišanje direktnih davkov bi pomenjalo za Slovenijo novo oddaljenje od izenačenja direktnih davkov, kajti v Sloveniji je davčni sistem urejen tako, da izčrpno zadeva donose in dohodke ter se višina davčnih predpisov sproti prilagoduje davčni moči posameznih davkoplačevalcev.

Zbornični član g. Ivan Jelačin ml., se pridružuje stvarnim izvajanjem tajnika g. dr. Windischerja in zborničnega člana g. J. Zadavca ter je prepričan, da bo zbornica sprejela sklep, v katerem se opozori merodajne faktorje pri naši finančni upravi, da naj pri sestavi novih davčnih načrtov ne gredo preko mere naše davčne zmožnosti, da ne bo naša trgovina, obrt in industrija v bodoče še bolj krvavela kot je bilo to že pod režimom dosedanje davčne politike. Odločno protestira proti specijelno slovenski, davčni praksi, ki hoče izčrpati naše

gospodarske kroge do zadnje srage vitalitete in ne da davkoplačevalcem niti duška, da bi se naše gospodarstvo opomoglo od dosedanjih davčnih bremen, temveč navija davčni vijak na vse sile in ne uvaža svaričnih glasov, ki so do danes prihajali iz gospodarskih krogov. Predlaga, da se izvoli deputacija iz zastopnikov trgovske in obrtne zbornice, Zveze industrijcev, Zveze trgovskih gremijev in Zveze obrtnih zadrug, ki naj osebno predloži delegatu g. dr. Šavniku nevzdržnost vladajočih razmer ter zahteva korenito izpremembo režima.

Predlog g. Jelačina se je soglasno sprejel.

Zbornični član g. L. Petovar opozarja nujno na neodložno potrebo, da prične upravno sodišče za Slovenijo v Celju čimprej poslovati ter spominja na dejstvo, da je upravno sodišče v Zagrebu pričelo poslovati že s 1. junijem t. l. Nadalje predlaga, da podvzame trgovska in obrtniška zbornica potrebne korake, da se čimprej skliče prizivna komisija za osebno dohodnino na zasedanje, ki ni že pol leta bila zbrana. Tema predlogoma so se pridružili tudi gg. F. Korošec, V. Weixl in Ludvik Brumen.

Na predlog računskega preglednika g. Viktorja Rohrmanna je zbornica soglasno sklenila, da se da računodajalcu zborničnemu tajniku g. dr. Viktorju Murniku absolutorij.

Načelnik finančnega odseka g. J. Lenarčič je poročal glede določitve kontingenta glavne vsote za občno pridobnino v razdobju 1924 in 1925. Z dnem 1. junija 1923 se prično pripravljala dela za priredbo občne pridobnine po zakonu o osebnih davkih za priredbeno dobo 1924/1925. Pri tem bo treba rešiti vprašanje zvišanja ali znižanja kontingenta.

Predmetno vprašanje je za našo industrijo, trgovino in obrt dalekosežne praktične važnosti. Po obsežnem opisu težavnih prilik, v katerih se nahaja naše pridobitno življenje in ga je označiti kot položaj izrazite slabe konjunktore, je poročevalec stavil predlog, da se zbornica izreče za to, da se v finančnem zakonu 1923/24 določi pridobninsko glavno vsoto za priredbeno dobo 1924/25 na isti način, kakor je bila ugotovljena za priredbeno dobo 1922/23. Glavno vsoto za priredbeno dobo 1924-25 naj tvori predpis občne pridobnine v kontingentu in izven kontingenta po stanju dne 1. junija 1923.

Nato je g. Lenarčič poročal o samostojnih davščinah. Avtonomni zastopi sklepajo v zadnjih letih vedno dalekosežnejše samostojne davščine, ki skoro praviloma občutno obremenjujejo pridobitne sloje. Govornik opozarja na trošarinsko naklado v Ljubljani, na davščino od prirastka vrednosti nepremičnin, na davščino na nezazidane parcele ter predlaga: Zbornica se obrni na pokrajinsko upravo in na delegacijo financ, da se ji pred vsako odobritvijo avtonomnih samostojnih davščin in naklad da priliko izjaviti se raz stališče svojih interesov o nameravanih novih ter podaljšanju ali zvišanju že obstoječih samostojnih avtonomnih davščin.

O industrijski politiki in industriji v Sloveniji je poročal zbornični član g. Ivan Rebek. V svojem referatu je kritiziral nazore, izražene v knjigi „Naša industrija i zanati“, katero je spisal načelnik industrijskega oddelka ministrstva trgovine in industrije g. M. Savič in katero je izdalo ministrstvo trgovine in industrije in ima zatorej knjiga kot taka značaj oficijelnega poročila ministrstva. — Poročevalec protestira proti smeri industrijske politike, katero zastopa gospod Savič in ki bi mogla postati katastrofalna ne samo za razvoj naše industrije, ampak tudi za razvoj celega našega gospodarstva. Iz obrambenih ozirov je g. Savič mnenja,

naj se n. pr. smodnišnica v Kamniku prenese v Užice, Višegrad ali na kako drugo mesto v sredini naše države, in da bi se zgradbe novih tovarn za amonijak in za azotno kislino ne smelo dovoliti v Rušah, ker so te samo 50 km oddaljene od avstrijske meje. Nadalje je g. Savič mnenja, da bi bilo obstoječe varilnice in valjarne za železo in jeklo na Jesenicah in v Guštanju nacionalizirati in preseliti v Prijedor. G. Rebek je navajal še nekaj takih primerov ter ob koncu predlagal, naj bi zbornica energično protestirala proti nazorom g. načelnika ministrstva trgovine in industrije Saviča, ker bi njih uresničenje moglo postati katastrofalno za vso Slovenijo.

Zborn. konc. pristav g. Ivan Mahorič je referiral o razvoju telefonskega in brzojavnega omrežja v Sloveniji. Njegovemu stvarnemu, izčrpnemu in obširnemu poročilu so sledili navzoči z največjim zanimanjem. Referat je žel vsestransko odobravanje.

Po končanem dnevnem redu je stavil zbornični svetnik g. J. Zadavec predlog glede delavskega zavarovanja. Povdarja, da ni visokost prispevkov za delavsko zavarovanje v nobenem razmerju s podporami, katere dobe zavarovanci v slučaju nezgode ali bolezni. Določevanje rent se zavlačuje po šest do osem mesecev, rentni odbori še ne funkcionirajo. Poimensko predpisovanje prispevkov se ne izvršuje, dasiravno bi to bilo nujno potrebno. Predlaga nadalje, da se praktično neprimerna centralizacija zavarovanja razbije in da se da okrožnemu uradu popolno avtonomijo.

Prov. predsednik g. J. Schrey je na to poročal o veliki oviri, katero tvori za gospodarski promet med Slovenijo in Hrvaško pomanjkanje spoja med rogaško in zagorjansko ter varaždinsko lokalko in predlaga, naj zbornica sklene, da se lokalna železnica Grobelno-Rogatec podaljša od bivše deželne meje do Krapine in Golubovca in da se nemudoma pozove vse merodajne činitelje, da se sprejme zgradba predmetne železniške zveze v investicijski program nujnih železniških zvez in se določijo potrebni krediti, da se more čimprej pričeti z zgradbo.

Zbornični predsednik g. Ivan Knez je nato zaključil sejo.

Vračunavanje vojne službe v vaješko odnosno pomočniško dobo.

Kvaliteta obrtniškega stanu je zaradi svetovne vojne zelo padla, kar velja posebno za obrtni naraščaj. Noto-rično je, da izobrazba šolske mladine sploh daleko zaostaja za nivojem pred vojno in da se razmere v tem pogledu le zelo počasi izboljšujejo. Ker tudi obrtno-nadaljevalno šolstvo ne samo ne napreduje, temveč tudi zaradi pomanjkanja državne podpore naravnost hira, sta že ta dva faktorja za napredek obrtništva tako pogubonosna, da bo trajalo še dolgo, preden bo dosegla teoretična vzgoja obrtništva vsaj predvojno stopnjo.

Uporabljanje ugodnosti, ki jih nudi ces. ukaz z dne 7. decembra 1915., št. 364 drž. zak., onim obrtniškim vajencem in pomočnikom, ki jih je vpoklic v vojno službo odtrgal od njihovega poklica, pa — kakor kaže izkušnja — izredno škodljivo vpliva tudi na praktično usposobljenost mladih obrtnikov. Mnogo jih je, ki niso dovršili niti vse učne dobe, pa so z vračunjenjem vojnih let po komaj z zadostnim uspehom prestani pomagalski preizkušnji postali rokodelski mojstri pri dejansko popolni nesposobnosti za izdelavo količaj boljšega dela.

Večina teh seveda tudi s samostojnim obratovanjem ne bo mogla nikdar nadomestiti zamujenega praktičnega vežbanja.

Iz ozira na to, da vojni vpoklicanci vajeniške in pomožniške dobe le zaradi izpolnjevanja vojne službe niso mogli nadaljevati in dovršiti tako, kakor njih nevpoklicani stanovski tovariši, ne bo nikdo odrekal citiranemu ukazu uместnosti in potrebnosti, ker je svoječasno pač ustrezal zahtevam prilik. Vendar pa je danes nastal že tak položaj in so se razmere že tako izpremenile, da za nadaljnje izvajanje tega ukaza, vsaj v kolikor se nanaša na vojne vpoklicance, ki niso postali invalidi, ni več potrebe, ker ne izpolnjuje več svojega prvotnega namena.

Po sklepu vojne poteka dejansko že peto leto. Ker znaša vajeniška, odnosno pomožniška doba skupno povprečno le pet let, je doslej mogel redno in brez vračunavanja vojnih let dovršiti svoj uk tudi oni, ki se je ob poklicu v vojno službo šele začel učiti kakega obrta. Za take torej ces. ukaz iz leta 1915. nima nikakega praktičnega pomena, ker jim vračunavanje vojne službene dobe sploh ni več potrebno. Ta ukaz bi bil potreben le za one, ki svojega uka po vojni niso redno nadaljevali. Za te se pa ne more več trditi, da jim je ravno vpoklic v vojno službo kriv, da ne morejo zadostiti pogojem usposobljenosti. Logično torej za tako vračunavanje vojnih let ni več na mestu, ker so razlogi zakesnitve zanje enaki kakor pri onih, ki niso služili v vojni, pa zaradi kakršnihkoli zaprek svojega uka niso redno vršili. Še manj pa bi bilo umešno izvajati prej omenjeni ces. ukaz tam, kjer gre za zamudo ne samo med vojno zaradi vojne službe in po vojni zaradi bolezni ali druge nezakriviljene zapreke, temveč zaradi nemarnosti vajeńca ali pomočnika. Po preteku toliko let po vojni pa imamo opraviti pri dispensih pretežno le s takimi primeri. To dejstvo glasno kliče po odpravi že omenjenih dispensnih ugodnosti.

Še nujnejše pa zahteva odpravo tozadevnih določb potreba, da se izboljša dosedanje skoro obupno materialno stanje našega obrtništva, posebno rokodelstva, kar se da doseči uspešno le z dvignjenjem njegove kvalitete. Ogroža ga vedno huje konkurenca industrije, posebno v krojaški in čevlarski stroki, pa tudi konkurenca inozemskega kvalificiranjšega obrtništva, ki je tudi s preventivnimi merami spričo urejevanja naših mednarodnih odnošajev ne bomo mogli trajno dušiti.

Če torej za odpomoč slabi teoretični izobrazbi obrtnega naraščaja začasno nimamo zadostnih moči in sredstev, naj se pa pospešuje čim popolnejša praktična izvežbanost, kar se bo doseglo le, če se v bodoče ne bo več izpregledovala manjkajoča učna in pomožniška doba. Nujno je zato potrebno, da se vračunavanje vojnih let na podlagi § 1. ces. ukaza z dne 7. decembra 1915., št. 364 drž. zak., sploh ukine.

V kolikor gre za izjemno ravnanje z vojnimi invalidi pa z ozirom na njih bedno stanje in nezaposlenost ne bi bilo ugovarjati, da bi se tudi nadalje primerno oziralo na one, ki so izpregleda v resnici potrebni in katerim je ravno vojna služba in v njej dobljena poškodba zakrivila, da si niso mogli pridobiti obče predpisane usposobljenosti za izvrševanje obrta, s katerim bi si mogli pošteno služiti svoj vsakdanji kruh. Vendar pa naj se izjema izvaja striktno in vedno zasljišijo popreje pristojne korporacije in da zadrugam tudi možnost rekurza.

Kolikor smo poučeni, so se glede tega vprašanja od kompetentnih strani že podvzeli primerni koraki in je upati, da se času ne več odgovarjajoče vračunavanje vojne službe v vajensko in pomožniško dobo odpravi in s tem ustrezno upravičeni zahtevi obrtnika.

Nova nevarnost?

Ministrski predsednik je prebral dne 1. t. m. narodni skupščini vladno deklaracijo, ki nam obljublja poleg rednih državnih pribitkov k državnim davkom še izredne pribitke, ki se bodo pobirali, dokler se ne izvede enoten zakon o neposrednih davkih.

Vladna deklaracija omenja izredne dokiade le mimo-grede in še nismo na jasnem, v katerem obsegu in na katere davčne vrste namerava vlada naložiti nove dokiade. Dasi vladna deklaracija ni izčrpna, se vendar že sedaj zavarujemo proti povišku davčne obremenitve v Sloveniji, ki že itak presega izmero znosljivosti. Vlada ima očitno namen spraviti nove doklade v zvezo z izenačenjem davčnih bremen in iz tega naslova mehanično povišati davke, ki se pobirajo v posameznih pokrajinah brez ozira na to, ali posamezne pokrajine poleg sedanjih dajatev preneso še nadaljnji povišek davčnih bremen ali ne. Med pokrajine, ki ne preneso nobenega poviška sedanjih davčnih meril, pa spada gotovo Slovenija. Pri nas veljavni davčni sistem daje po svojem ustroju možnost, da se davčni predpisi sproti prilagodujejo davčni moči posameznikov. Eksekutiva tudi izvaja v tem smislu pri nas veljavne davčne zakone in doseza pri tem uspehe, kateri režejo globoko v naše meso.

To dokazujeta statistika in državni proračun. Po proračunu za leto 1922/23 naj bi plačala Slovenija direktnih davkov v času od 1. avgusta 1922 do konca julija 1923 skupno 13,704.700 Din in na državnih pribitkih 14,079.050 Din. Dejansko je pa že v času do konca februarja leta 1923 plačala na davkih 16 milijonov 402.076 Din in na pribitkih 17,672.601 Din. Donos vojnega davka je bil proračunjen na 16,250.000 Din, plačila so pa že tekom prvih sedmih mesecev proračunskega leta dosegla vsoto 16,520.934 Din. Celoten proračun neposrednih davkov v Sloveniji je znašal 44,427.750 Din, faktično plačilo je pa že do konca februarja 1923 doseglo vsoto po 51,188.607 Din. Poleg tega je pa Slovenija do konca februarja 1923 plačala na davku na poslovni promet 16,495.178 Din in na invalidskem davku 2,293.133 Din. V celoti je Slovenija le na direktnih davkih plačala v 7 mesecih 69,976.918 Din.

Kako je v tem pogledu v drugih pokrajinah, nam dokazuje pregled državnih dohodkov do konca februarja 1923, objavljen v „Službenih Novinah“ z dne 1. junija t. l.

Po tem pregledu so plačale posamezne pokrajine na neposrednih davkih v času od 1. avgusta 1922 do konca februarja 1923:

Srbija 86,533.252 Din napram celoletnem proračunu po 158,578.750 Din, Bosna in Hercegovina 47,664.607 Din napram 59,430.000 Din, Hrvatska in Slavonija 75,277.160 Din napram 126,050.000 Din, Vojvodina pa 87,220.563 Din napram 210,680.000 Din. V dobi sedmih mesecev je edino Slovenija znatno prekoračila celotni proračun.

Naš davčni sistem torej ne potrebuje nobene korekture sedanje davčne obremenitve, ker že sistem sam in njegovo striktno izvajanje skrbi za to, da izravnava vse neenakomernosti, katere eventualno povzročajo nekateri donosni davki.

Uverjeni smo, da bodo naši poslanci znali preprečiti nevarnost, ki preti slovenskim davkoplačevalcem, in ob pravem trenutku dopovedali merodajnim faktorjem, da davčni vijak v Sloveniji tudi brez novih doklad izčrpava za državo ne le to, kar ji po zakonu gre, ampak da je

dosegel že mero, preko katere ne more iti, ako noče, da s pezo davkov uniči eksistenčne pogoje slovenskega prebivalstva, specijelno pa trgovine in obrti.

Industrijskoobratna vzorčna izložba v Mariboru in njen pomen.

(Dopis iz Maribora.)

Za Maribor, kot skrajno severno obmejno mesto naše mlade države, se je bore malo naredilo, odkar je v naši posesti, in sicer ne gospodarsko in ne nacionalno. V gospodarskem oziru je sicer Maribor v toliko napredoval, da se je osnovalo po prevratu več industrijskih podjetij, večjih in manjših. Ustanovila so se raznovrstna industrijska in obrtna podjetja, ki so obetala postati velikopotezna, a žal so morala le kmalu uvideti, da se jih pravilno ne razume, in niso radi tega našla potrebne razumevanja ne v Beogradu in ne v Ljubljani. Tako je ostala obrt in industrija v Mariboru še vedno na mrtvi točki, kljub vsem prizadevanjem in agilnosti. V narodnem oziru se pa v Mariboru sploh nič ni zgodilo in smo, namesto da bi bili napredovali, nazadovali in sicer izdatno nazadovali. Vzrokov ne bom tu navajal, ker mi je predvsem na tem ležeče, da povem svoje skromno mnenje o potrebah za razvoj naše industrije in obrti tukaj na severni meji. — Ker se za naše severno mesto prav nič ne stori od strani vlade, so industrialci in obrtniki primorani, da si sami pomagajo. To pa so že leta 1921. storili, ko so priredili svojo obrtno razstavo, ki je bila le lokalnega pomena. Ta razstava, ki je bila le kot nekaj pričetek, je pokazala, kolike važnosti so razstave za naše mesto, ker se je kljub malemu obsegu razstave videlo, da ima Maribor dobro obrtništvo in industrijo. Maloštevilni razstavljalci so dobili toliko naročil, da so bili za več časa z delom preskrbljeni in tako dobili tudi pogum za prirejanje nadaljnjih razstav, ker so uvideli, da se le potom razstave morejo z raznimi krogi seznaniti. Ta dobro uspela mala razstava je dala prirediteljem pogum, da so se odločili prirediti lansko leto razstavo v veliko večjem obsegu, pod naslovom „Pokrajinska obrtna razstava“. Ta razstava je tako sijajno uspela in je zavzela tak obseg, ki ga niti prireditelji sami niso pričakovali in se je kljub slabemu vremenu s popolnim moraličnim uspehom zaključila. To razstavo, na kateri je izložilo 423 tvrdk svoje predmete, in sicer sami lastni izdelki (ne pa tujih kakor na raznih sejmi, kjer se izlaga po večini samo tuje izdelke), je posetilo nad 86.000 posetnikov iz vseh krajev naše države in inozemstva. Ti izdelki so pokazali, kako dovršeno je že domače delo, kar je gotovo tudi na zunaj vplivalo. Radi tega ni bila ta razstava samo za razstavljalce in Slovenijo velike važnosti, temveč je prinesla na ugledu tudi naši mladi državi. Da je prinesla razstava tudi razstavljalcem mnogo koristi, je pa že iz tega razvidno, da se je na razstavi sklenilo skupno za četrto milijarde dinarjev raznovrstnih naročil, kar pomeni za razstavljalca popolni uspeh. Pa ne samo, da je razstava prinesla ta moraličen in gmoten uspeh, ampak glavno kar je, da so se producenti in konzumenti medsebojno spoznali, da je širša javnost zvedela, kaj se pri nas vse lahko dobi in kaj se mora iz inozemstva uvažati.

V celoti je bila že lanska razstava nekaj pregled naše industrije in obrti, ki mora biti v bodoče seveda še izpopolnjena tako, da bodo vse panoge industrije in obrti zastopane. Torej te koristi je prinesla razstava našim industrijem in obrtnikom. Mestu Mariboru pa je prinesla tudi nekaj življenja in ga vsaj za časa razstave spravila iz splošnega mrtvila, tako da se je tudi v drugih krajih vsaj o Mariboru govorilo.

Na podlagi teh uspehov prejšnjih dveh razstav so se mariborski industrijci in obrtniki zedinili in sklenili prirediti tudi letos veliko „Industrijskoobratno vzorčno izložbo“ v času od 15. do 26. avgusta 1923. Ta razstava je v veliko večjem obsegu zamišljena, kakor prejšnji dve, ki sta bili bolj lokalnega pomena, odnosno pomena za našo ožjo domovino, ki naj pokaže vse zmožnosti naše obrti in industrije, obenem pa naj pokaže, kaj se pri nas še ne izdeluje, ker se bodo tudi taki predmeti izložili, ki se pri nas še ne izdelujejo. Razen tega bo poseben oddelek za stavbeno stroko, poseben oddelek za vrtnarske in vinarske pridelke, ter za umetniško obrt. Prostor, na katerem se ta razstava vrši, je kakor nalašč v to svrhu ustvarjen. Iz dosedanjega zanimanja je tudi razvidno, da bo ta razstava prav dobro uspela, ker se je za isto že mnogo razstavljalcev priglasilo.

Napačno je torej mnenje, ako kdo misli, da Maribor ni upravičen, za prirejanje industrijskih in obrtnih razstav. Nasprotno. Ravno v Mariboru se morajo take prireditve vršiti, ker je ravno to mesto najbolj zapuščeno, tako v gospodarskem, kakor tudi v nacionalnem oziru. Ako bi se merodajni činitelji za Maribor bolj zavzemali, potem bi seveda ne bilo treba mariborskim pridobitnim krogom zagrabiti po samopomoči. Ker pa tega ni, jim ne preostaja drugega, kakor da si sami pomagajo, ker imajo ravno tako pravico do napredka in razvoja kakor vsi ostali davkoplačevalci naše kraljevine. Torej je popolnoma napačno mnenje, da so samo gotova mesta za prirejanje razstav upravičena in to že iz samo tega razloga, ker se tudi v drugih državah, kakor n. pr. v Nemčiji prireja vsako leto skoro v vsakem mestu kaka obrtnoindustrijska razstava (lansko leto je bilo skupaj v Nemčiji 52 razstav in sejmov prirejenih) in smelo lahko trdimo, da je Nemčija le vsled svojih številnih razstav v gospodarskem oziru do takega viška prispela, za kar jo še danes ves svet zavida. Le ako bodo naša industrijska in obrtna podjetja svoje zmožnosti svetu pokazala, le takrat moremo računati na dober napredek in razmah — nikdar pa v samoljubnosti.

Razno.

Iz seje obrtnega odseka trgovske in obrtniške zbornice. V seji obrtnega odseka trgovske in obrtniške zbornice, kateri je predsedoval načelnik odseka g. Engelbert Franchetti, so se obravnavala med drugim tudi sledeča vprašanja: Dispensne prošnje: Priporočal se je izpregled Alojziju Weissbacherju za urarstvo v Šmarju pri Jelšah in Ivanu Berglesu za črevljarstvo v Dolgi vasi v Prekmurju (če prestane z uspehom pomagalsko preizkušnjo). Ne ugovarja se podelitvi obrtnega lista za klobučarstvo Ani Medvenovi. Ni se pa priporočalo izpregleda Antonu Skoku za klobučarstvo v Rodici, Josipu Cetinskemu za kolarstvo v Rajšeljah, Olgi Hirisevi za pekarstvo v Kočevju, Ivanu Kolšku za pekarstvo v Biserjencih in Jožefu Verščaju za podelitev omejene tesarske koncesije v Črnomlju. — Imenovanje g. Ivana Potočnika, črevljarskega mojstra v Ptuj, za predsednika preizkuševalne komisije Zadruga črevljarjev v Ptuj se je priporočalo.

**Obrtniki,
naročajte vsi „Obrtni Vestnik!“**

— Fotografii. Obrtni odsek se je izrekel za ukinitve izdajanja licenc za izvrševanje portretnega fotografiranja kot obhodnega obrta (potujoči fotografi). — Krojaška mojstrska preizkušnja. Priporočala se je uvedba te preizkušnje za okoliš ljubljanske «Zadruga krojačev». Tvorila naj bi v bodoče pogoj za naziv «preizkušeni mojster» in za imetje vajencev. Dosedanji krojaški mojstri s tem svojih že pridobljenih pravic ne smejo izgubiti. — Tesači, ki luščijo in obtesavajo hlode (n. pr. lesnim trgovcem), s tem ne posegajo v obrtne pravice tesarskih mojstrov. — Krovci so kot rokodelci v zmislu § 1., točka 52., obrtnega reda izključno upravičeni do pokrivanja streh z opeko in skrilni. V krajih, kjer samostojnih krovcev ni, t. j. posebno na deželi, pa bi ne kazalo braniti opravljanja te vrste krovskih del stavbnim obrtnikom, ako gre za dovršitev njihovega stavbnega dela. — Otvarjanje podružnic od strani oseb, ki imajo svojo glavno obratovališče izven Slovenije v državi SHS., naj se dovoli tedaj, če so izpolnile vse one pogoje, ki jih predpisuje naš obrtni red za otvoritev samostojnega glavnega obratovališča v Sloveniji. — Združitev Zadruga gostilničarjev za mesto Celje z ono za celjsko okolico se priporoča. — Izdelovanje podov in lesenega tlaka v sobah ter lesenih vrtnih ograj spada redoma v delokrog tesarskih mojstrov, vendar pa je na deželi že star običaj, da opravljajo ta dela tudi mizarji. — Sedlarska stroka. Opredelitev sedlarskega in sorodnih obrtov (točka 28., § 1. obrtnega reda), vštevši ličarje vozov, kot ločene samostojne obrtne stroke, kakor je to pri pleskarjih itd. (točka 53., § 1. obrt. reda), za mesto Ljubljano se za enkrat ne priporoča. — Črkoslikarji. Združitev rokodelskih obrtov pleskarjev itd., naštetih v točki 53., § 1. obrtnega reda, ki so bili v Ljubljani doslej razdeljeni v štiri samostojne skupine, zopet pod eno samo točko, kakor to velja za teritorij izven Ljubljane, odnosno olajšanje prehoda in vstopa k drugi panogi teh obrtov, se ne priporoča. — Izdelovanje kemičnih preparatov, v kolikor ne gre za strupe in zdravila (koncesionirana), je smatrati za prost obrt.

Državna borza dela. Pri vseh Državnih borzah dela v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskaló v preteklem tednu od 27. maja do 2. junija 1923. dela 187 moških in 100 ženskih delovnih moči. Delodajalci so pa iskali 176 moških in 136 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo 364. Promet od 1. januarja do 2. junija 1923. izkazuje 24.943 strank, in sicer 11.434 delodajalcev in 13.509 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 5202. Dela iščejo: rudarji, stavbeni in strojni ključavničarji, mizarji, čevljarji, strojniki, krojači, šivilje, peki, mesarji, tapetniki, natakari, pisarn. moči, vzgojiteljice, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejemajo: rudarji, železostugarji, čevljarji, pletarji, natakari, šivilje za perilo, zidarji, slikarji, likalke za perilo, usnarji, služkinje, vajenci, vajenke itd.

Iz Kranja. I. sestank članov Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju se je vršil dne 13. maja 1923. na vrtu gostilne Jezeršek (pri Knedelnu) ob 9. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo in pouk za postopanje z vajenci. 2.) Poročilo o pomeni priglasitve in odglasitve pomočnikov. 3.) Sklep glede odprave šušmarjev. 4.) Poročilo o občnem zboru «Obrtne zadrugne zveze v Ljubljani». 5.) O centralizaciji obrtništva. 6.) Slučajnosti. — Ob udeležbi okrog 150 članov in članic otvori zadrugni predsednik g. L. Rebolj sestanek, imenuje zapisnikarjem g. K. Megliča, overovateljem g. R. Florijančiča in J. Bitenca. Zadrugni predš. g. Rebolj, ki pozdravi navzoče in med njimi še posebej predsednika Deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Engelberta

Franchettija iz Ljubljane, g. Zajca iz Žirov, g. Sitarja iz Križev, je navzočim pojasnil pomen zadrug, ki obstoja predvsem v tem, da se vodi statističen pregled vseh članov, mojstrov, pomočnikov in vajencev v okrožju zadrug, kar je zelo važno predvsem ob izdajanju obrtnih listov ter pri vajenskih in mojstrskih preizkušnjah. Brezbrižnost, katero prikazujejo v tem oziru nekateri člani, ima pogosto zelo neprijetne posledice za člana samega, istočasno pa tudi za vajenca ali pomočnika, toda godrnjanje, ki temu pogosto sledi, se odpravi le, ako vsak član o pravem času izvrši svojo dolžnost. Omenja dalje, da je za načelnika zadrug zelo mučno vsled po vojni povzročenih neredov in netočnosti spraviti statistiko v tisti red, ki bi bil vseskozi točna slika dejanskega položaja, t. j. ki bi pokazala, kdo vse so člani, koliko je številó vajencev in pomočnikov in kdo da je šušmar. — K točki 1.) in 2.) poroča zopet g. Rebolj, da je vprašanje vajenskih let kljub zakonskim predpisom in zadrugnim pravilom še v toliko netočno, da se dogajajo slučaji, ki pod različnimi pretvezami utihotapijo vajence že pred triletno vajensko dobo k preizkušnjam, da imajo nekateri mojstri vajence večkrat nad 3 mesece samo na poskušnji, da nastajajo med mojstri in vajenci, odnosno med njihovimi starši ali varuhi prepiri, ker ni točne pogodbe. Vse to odpade, ako se člani drže reda in prijavijo vajence ob vstopu, napravijo učno pogodbo v zadrugi in eventualne spore rešujejo pred zadrugnim odborom. Pomočnikom, ki ne bodo vpisani v zadrugi, se obrtni list ne bo dal. Dalje prihajajo pritožbe iz šol o razposajenosti vajencev in netočnosti obiska. Tudi v tem oziru se naroča članom, naj gledajo na vajenca in ga navajajo na red in posluš — zakaj po največ se sodi po vajencu mojstra samega, kajti mojster strog, vajenec dober; mojster zanikern, vajenec nič prida. G. Cof omeni, naj tudi mojster oče priglasi vajence sine, kar se češče opušča. G. Potočnik poudarja pomen obiska obrtnonadaljevalnih šol, zato apelira na mojstra, naj tudi sami polagajo važnost na red obisk teh šol. — K točki 3.) očrta g. L. Rebolj današnji vedno mizernejši položaj obrtnega stanu, katerega tare in hoče zatreti velekapital z industrijami, v katerih mu nadomešča mojstre stroj, pomočnike in vajence pa čisto navaden neuk delavec. Kapitalu se pridruži še neobdavčeni mojster-skaza-šušmar, ki že itak težko diha-jočemu davkoplačevalcu mojstru odjeda grenak kruh. Dočim bi se obrt ubranila ali vsaj deloma zavarovala proti kapitalističnim nasprotnikom le s složnim skupnim delom vsake posamezne stroke in s tem, da si povsod v večjih centrih ustanovi svoje denarne zavode ter na podlagi teh kupuje in prodaja, se šušmarstvo more zatirati in zatreti le zakonitim putem. Glavarstvom naznanjeni šušmar je kaznovan, seveda pa kazni ni v nikakem soglasju s škodo, ki jo dela obrtnikom, pa tudi ne s koristjo, ki jo ima s šušmarjenjem. V debato sta posegla gg. Alešovec in Potočnik. Prvi priporoča, naj se vsakega šušmarja naznani zadrugi, ta pa nadalje glavarstvu, drugi apelira na obrtništvo, naj se spoji po obrtih kolikor možno na vzajemno delo in odpor proti industriji bo vedno večji. — K točki 4.) poroča g. Rebolj, da se je Deželna zveza obrtnih zadrug predvsem zavzela za oblatorične mojstrske preizkušnje, kar ima za nas za enkrat največ pomena in omeni, da je zadruga pristopila za enkrat za eno leto k Deželni zvezi obrtnih zadrug (ako bo le-ta pokazala delavnost, se priglasi zopet). — K točki 5.) poroča g. L. Rebolj, da vidi najuspešnejše delo zadrug v tem, ako bi se ustanovile za posamezne stroke, ali vsaj korespondujoče stroke, samostojne zadruga. V tej obliki bi prihajali skupaj in obravnavali strokovne zadeve samo interesi, ki bi s tem večjo vnelo gojili stanovsko

zavest in branili svoj obrt. V kolektivnih zadrugah je težko mogoče ugoditi vsem strokam, ker se odbor ne more podrobno informirati o težnjah posameznih strok in člani sami pa se premalo zavedajo dajati mešanemu odboru potrebne informacije. Nedostaja tudi potrebne živahnosti med člani kolektivne zadruge, ker ena stroka nima potrebnega pojmovanja za drugo, dočim bi odbor, sestojč iz članov ene same stroke, deloval intenzivno za dotične stroke. Za take zadruge, ki bi imele na Gorenjskem zadostno število članov, naj bi se v prihranitev stroškov napravila, odnosno poverila ena sama pisarna v Kranju. Predlog g. Rebolja je bil soglasno sprejet. — K točki 6.) je g. Engelbert Franchetti v daljšem poljudnem govoru orisal pogubnost šušmarstva za obrtnika in tudi za konsumenta, poudarjal potrebo skupnosti strok že tudi z vidika pogubnosti industrijskega delavstva, ki nastopa proti obrtu izobraženim. Omenjal je nezmisljenkosrčne omejitve na osemurnik, kar je k sreči, že omiljeno. Ta omejitev je pri vedno večjem razširjanju industrije za obrtnike naravnost uničujoča. Dotaknil se je bolniškolagajniškega vprašanja in konstatiral, da je bilo odvzeto prejšnjih bolniških blagajn udarec za mojstra in vajenca, sedanja centralna blagajna, koje ravateljstva član je govornik sam, pa niti daleko ne vpoštevata težnje obrtništva. Stoji zagadelj na stališču, da je zagrebško blagajno treba razbiti in stremiti za ustanovitvami blagajn, kakor so bile. Poleg mnogih drugih dobrin bi imele take posamezne blagajne tudi to dobroto, da bi od mojstrov in vajencev znešeni denar koristil posameznim obrtnikom, dočim se steka ta denar sedaj v razne banke, ki tarejo z obrtnim denarjem — obrtnika! V pogledu strokovnih zadrug se pridružuje izvajanjem g. Rebolja in je tudi mnenja, da je le tem potom možen boljši stik, pregled in upostavitve reda med obrtniki, pomočniki in vajenci. Otvarjale pa naj bi se po okoliših take, da bi imela vsaka zadruga zadostno število članov. V takih zadrugah bi se lahko z velikim uspehom prirejali strokovni učni tečaji, se gojila ideja skupnih delavnic in s spojitvijo le-teh polagoma ustvarila industrija, koje lastniki bi bili strokovnjaki, ne pa kapitalisti, ki smatrajo in porabljajo strokovnjake le kot sredstvo za kopicenje lastnega kapitala, strokovnjaka in delavca pa puščale samo vegetirati. Glede prigrasitve pomočnikov in vajencev poudarja, da je tozadevna zanikrnost pri mojstarih vedno v kvar vajencu in pomočniku in bi bilo želeti, da se obrtniki vendar že enkrat sprijaznijo z mislijo reda. Tudi bi priporočal mojstrom, naj ne jemljejo slabih učencev v učenje, kajti kdor je bil v šoli zanikrn, gotovo ne bo za strokovno izobrazbo boljši, kajti strokovnemu, izvežbanemu je danes bolj ko kdaj potrebna tudi šolska izobrazba. G. Cof predlaga, naj se v pogledu šušmarstva pošlje na pristojna mesta resolucija. O sestavi resolucije so govorili gg. Sitar, Rebolj, Cof, Zajc, Boskovič, Potočnik, Špenko, Florijančič, Razpet, na kar je bilo sprejeto sledečo besedilo: Resolucija. Dne 13. maja 1923. na združnem sestanku v Kranju zbrani obrtniki prosijo okrajno glavarstvo, da na vsak način podpira obrtništvo pri odpravi nezakonitega izvrševanja obrti. Obrtništvo se bo potrudilo, da potom zadruge naznani konkretne slučaje, proti katerim se mora na vsak način postopati s strani okrajnega glavarstva potom orožništva in drugih na razpolago stojičih pripomočkov. Šušmarstvo ni v kvar samo obrtništvu, temveč tudi državi, ker ne plačuje šušmar nikakih davkov na eni strani, na drugi pa odvzame pravemu obrtniku zaslužek. Take ljudi pa ne kaže samo opomniti ali kaznovati z globo 10 do 20 Din, ker se dotičnik taki kazni samo smeji, temveč predlagamo, da okrajno glavarstvo vsakemu neopravičenemu

obrtniku odvzame vse potrebno orodje in ga da na razpolago zadrugi, katera razpolaga z njim po najboljši vesti. Vsako drugo sredstvo bi ne pomagalo, ker smo prišli do prepričanja, da je temu mogoče odpomoči samo s takimi sredstvi.

Obveznice neunificiranih predvojnih posojil bivše Avstro-Ogrske se vzamejo iz obteka. Finančna delegacija objavlja uradno: Po razpisu generalne direkcije državnih dolgov v Beogradu, D. br. 9976, z dne 25. maja 1923. se vzamejo iz obteka tudi vse obveznice neunificiranih predvojnih posojil. Med te spadajo predvsem triodstotne obligacije dvorne komore za oddajo cerkvenega srebra l. 1809. (3% Hofkammerobligationen für die Kirchensilberlieferung im Jahre 1809). Lastniki teh obligacij, ki obligacij ali še niso oddali ali pa so jim bile vrnjene, naj jih nemudoma pošljejo neposredno generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu.

III. Ljubljanski vzorčni velesejem od 1. do 10. septembra 1923. S hitrimi koraki se bliža čas III. Ljubljanskega velesejma. Število prijav vsak dan raste in je le še malo razstavnega prostora v paviljonih na razpolago. Zato vabimo vse one, ki nameravajo razstaviti pa se še niso prijavili, naj to čimprej store, ker se prijavni rok koncem tega meseca brezpogojno zaključuje in se bo razstavní prostor, kar bi ga še preostalo, dal na razpolago inozemski industriji, ki se je letos prijavila v še večjem številu kot lani. Po soglasni sodbi domačih in tujih posetnikov je lanska velesejmska prireditel v vsakem pogledu dobro izpadla. Zato vlada za letošnji jesenski velesejem še večje zanimanje. Obisk bo še močnejši nego lani, posebno iz južnih krajev naše države, od kjer se pripravljajo že posebni vlaki obiskovalcev. Tudi iz inozemstva sta napovedana dva posebna vlaka. Skrbeti moramo zato, da pokažemo svetu, na kako visoki stopnji že stoji jugoslovanska industrija, obrt in trgovina. Ponovno vabimo vse pridobitne kroge, da nas v tem stremljenju v njih lastno korist podpro ter se pravočasno prijavijo kot razstavljalci. Vse informacije daje drage volje brezplačno pisмено in ustno Urad Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gosposvetska cesta (telefon int. 140).

Kranjsko društvo za varstvo živali bo imelo dne 23. junija 1923. ob 16. uri v restavraciji »Zvezda« svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Občni zbor je sklepčen, če je navzočih vsaj 20 članov, sicer se vrši uró pozneje občni zbor, ki pa je sklepčen brez ozira na število došlih članov.

Naša kemična industrija. Pod tem naslovom je izdal dr. Vladimir Njegovan v nakladi »Jugoslovenskog Lloyd« v Zagrebu drobno knjižico 58 strani, v katerih prikazuje v preglednih obrisih razmah naše kemične industrije na temelju obširnih del dr. Branka Lazareviča, Jose Lakatoša, Milivoja N. Savića in deloma tudi lastnih informacij. Statistični podatki so ohlapni, ker se tudi ta panoga naše industrije neprestano razvija. Knjižica nima znanstvenega značaja, pač pa spada v zelo koristno propagandno književnost. Ta kemična industrija se je začela tako lepo razvijati, da utegne postati poleg poljedelstva najvažnejši činitelj našega narodno-gospodarskega razvoja. Posebno še zaradi tega, ker je naša država zelo bogata na najrazličnejših sirovinah in prirodnih silah. Iz tega prikaza izhaja, da se dovršen del te industrije nahaja v tujih rokah, kar bi se moralo iz ozira na našo narodno obrambo preprečiti.

Industrijsko-obrtna vzročna izložba, združena z vrtarsko, vinsko, umetniško in gradbeno razstavo, v Mariboru od 15. do 26. avgusta 1923. Tehnične priprave za razstavo so v polnem teku, potrebno je le, da vsi oni

industriji in obrtniki, ki se mislijo letošnje razstave udeležiti, čimprej svoje prijavnice vpošljejo in naj ne čakajo do zadnjega dneva, t. j. do 1. julija, ker do tega dne morajo biti vse prijavnice že v rokah uprave razstave. Prijavni rok poteče s 1. julijem, po tem roku došle prijavnice se bodo le v toliko vpoštevale, kolikor bo še prostora na razpolago. Kdor pravočasno svojo prijavnico vpošlje, lahko tudi na prostor, ki ga želi, računa, obenem pa olajša tudi delo tehničnemu vodstvu razstave. Kdor želi postaviti lastni paviljon, naj vpošlje tozadevni načrt najkasneje do 20. junija 1923, upravi razstave v odobritev. — Polovična vožnja in popust pri prevozu razstavnih predmetov po železnici. Ministarstvo saobračaja v Beogradu je dovolilo obiskovalcem »Industrijsko-obrtne vzorčne izložbe« v Mariboru 50 % popusta na železniških progah naše kraljevine ter 50 % popusta pri

prevozu razstavnih predmetov. Vsled tega bode omogočeno vsakomur, da se te razstave udeleži, bodisi kot razstavljalet ali pa kot obiskovalec. Vse informacije glede razstave daje uprava razstave v Mariboru, Aleksandrova cesta 22, kamor se je obračati pisмено, osebno ali telefonično. (Telefon interurban 325).

Čevlje kupite od domačih tovarn tvrdke Peter Kozina z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. — Glavna zaloga na debelo in drobno: Ljubljana, Breg št. 20 ter Aleksandrova cesta št. 1.

Izdajatelj konzorcij »Obrtnega Vestnika«.

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

MIZARSKA TOVARNA JOŽEF ŠENICA

Dunajska cesta LJUBLJANA Dunajska cesta
za Bežigradom.

Priporoča se za vsa v njegovo
stroko spadajoča dela.

KOLESA
IN VSE POTREBŠČINE
VAM NUDI NAJCENEJE IN NAJBOLJŠE

J. GOREC
LJUBLJANA

PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE
BANKE

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarški mojster

Telefon LJUBLJANA Telefon
št. 379. Dunajska cesta 46. št. 379.

Usakournstna tesarška dela, moderne lesne
stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne,
cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice,
leđenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Građba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. — Tovarna furnirja.

Pogosta poročila o požarih in vlomih Vas svare, da takoj zavarujete svoja poslopja, pohištvo in drugo premičnino proti ognju in vladu.

Nestanovitnost v denarni vrednosti Vas sili, da si zagotovite kapital, ki Vam bo na razpolago v onem letu, ki si je določite danes.

Stariši, skrbite za doto svojih hčera in sinov, oženjenci, zagotovite soproggi eksistenco, ako Vas nenadoma zadene smrt. Bodite pripravljeni na nepričakovane nezgode in plačila radi prevzetih jamstev.

Vsa zavarovanja sklepa pod najugodnejšimi pogoji

SLAVIJA

jugoslov. zavarovalna banka v Ljubljani,
ki je vseskozi slovansko podjetje.

Podružnice: Ljubljana, Zagreb, Beograd, Sarajevo,
Novi Sad, Split in Osijek.

FRAN RAVNIKAR

LJUBLJANA

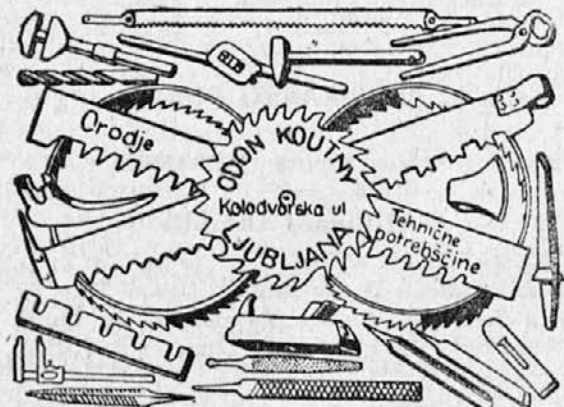
Linhartova ulica št. 25.

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno
mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Parna in električna gonilna sila.

Telefon št. 415.

Poštni čekovni rač. 11.428.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Štampilje

iz kovine in gumija
za obrtnike, trgovce, urade

Ciril Sitar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

„DUNAV“

ZAVAROVALNA DELNIŠKA DRUŽBA

V ZAGREBU

USTANOVLJENA LETA 1920

Z 10.000.000.— GLAVNICE.

**SPREJEMA ZAVAROVANJA VSEH VRST IN
PRIPOROČA POSEBNO SVOJ POŽARNI IN
ŽIVLJENSKI ODDELEK, ZLASTI PA SVOJE
NA NOVO UVEDENO DRUŽBINSKO ZAVARO-
VANJE PO TABELI VIII RT, IN MIROVINSKO
ZAVAROVANJE PO TABELI IX TER ŽIVLJENSKO
ZAVAROVANJE DO DIN 10.000.— BREZ ZDRAV-
NIŠKE PREISKAVE. NA NOVO JE UVEDEN
SEDAJ TUDI ODDELEK ZA JAMSTVENO IN
NEZGODNO ZAVAROVANJE.**

POGOJI UGODNI. TARIFI NIZKI!

ZAHTEVAJTE POJASNILA IN PROSPEKTE PRI

PODRUŽNICI ZA SLOVENIJO

Selenburgova ulica
št. 3

V LJUBLJANI

Selenburgova ulica
št. 3.

SOLIDNI POSREDOVALCI SE SPREJEMAJO.

JADRANSKA BANKA

Beograd.

Dionička glavnica: Din 60.000.000.—

Rezerva: Din 30.000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice,	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Šibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana,	Tržič.
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metković,	

— AMERIKANSKI ODIO —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afiliirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zader,
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82.
New-York City. **Banko Yugoslavo de Chile,**
Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natalos,
Porvenir.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenši s 1. novembrom 1922. za pol odstotka višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.